

[Morten Lange.]

vil tilslutte os, men vi er ikke tilhængere af et fællesskab. Det er en linje, som skal køres med overordentlig overbevisning, for at det ikke skal være utroværdigt. Troværdighedsproblemet bliver yderligere styrket, når vi sammenligner de socialdemokratiske betingelser med den form, hr. Ivar Nørgaard fremsatte dem i i Bruxelles, og kløften uddybes yderligere, når vi nu får at vide fra handelsministerens side, at det har han såmænd fået tilslutning til.

Jeg vil gå ud fra, at handelsministeren i nogle stille natstunder mærkeligt og i baggrunden hører Ministerrådets præsident, hr. Moros tale. Og jeg går ud fra, at når denne diskussion nu er løbet til ende om nogle timer og handelsministeren yderligere har besindet sig efter de meget præcise ord og vendinger, som hr. Frode Jakobsen refererede, så vil handelsministeren gøre os den tjeneste at indskrænke troværdighedskløften en lille smule ved at gøre det klart for dette ting, at de betingelser, man fra socialdemokratisk side har opstillet, dem har man vel forelagt i udvandet form i Bruxelles, men man har fået ganske klart at vide, at de strider imod Fællesskabernes regler, og de er blevet afvist af Ministerrådets præsident, hr. Moro. På denne baggrund kan diskussionen fortsætte.

Niels Helveg Petersen: Spørgsmålet om, hvorledes det nordiske samarbejde videre vil udvikle sig, tror jeg er et stort spørgsmål for mange i fællesmarkedsdiskussionen. Nogle modstandere har tegnet et mørkt billede, en enkelt vovede den påstand, at med tilslutning til fællesmarkedet fra Danmark og Norge var det slut med det nordiske samarbejde. Det ville være forbi, det ville være forbi med toldfriheden, det ville være forbi med et fællesnordisk arbejdsmarked, det ville være forbi med det omfattende juridiske, socialpolitiske og uddannelsesmæssige samarbejde, som er groet frem imellem de nordiske lande, og som jo har nået et omfang, som langt overstiger samarbejdet imellem de nuværende fællesmarkedslande. Disse forestillinger om det nordiske samarbejdes bedrøvelige skæbne har ingen grund i virkeligheden, støtter sig ikke på det forhandlingsresultat, som foreligger.

Det er en kendsgerning, at toldfriheden

vil blive bevaret, når da særtolden er afviklet. Det er toldfriheden, der mere end noget andet har været en løftestang i det nordiske samarbejde. Jeg er overbevist om, at med bevarelsen af toldfriheden imellem de nordiske lande vil også den gensidige økonomiske afhængighed, de nordiske lande har af hinanden, fortsætte, den vil blive uddybet. De nordiske lande har i økonomisk henseende så meget at tilbyde hinanden, geografisk, sprogligt, juridisk, at jeg ikke tror, at den nordiske samhandel vil gå i stå eller komme til at lide under, at et eller flere nordiske lande tilslutter sig fællesmarkedet. Bevares toldfriheden, bevares også muligheden for, at det økonomiske samarbejde mellem de nordiske lande kan videreudvikle sig.

Det er videre en kendsgerning, at det nordiske arbejdsmarked kan bevares. Den kendsgerning tror jeg modstanderne vil få svært ved at rokke ved. Det er også en kendsgerning, at det kulturelle samarbejde i videste forstand, det uddannelsesmæssige, forskningsmæssige, og det samarbejde, der udfolder sig inden for det frie kulturliv, kan bevares. Den nordiske kulturtraktat er ikke til hinder for medlemskab af fællesmarkedet. Vi vil inden for dette område kunne gå så langt, som vi selv vil, og som vi kan få de andre nordiske lande med til. Vi skal jo ikke fremstille det nordiske samarbejde på den måde, at det nordiske samarbejde bare ligger der og uden videre lader sig samle op. Også i det nordiske er der modsætningsforhold. Når det drejer sig om det nordiske kulturliv, så vil dette kunne udvikle sig så langt, som de nordiske lande kan blive enige om det, og det er altså det, det drejer sig om.

Konklusionen af dette er, at tilslutningen til fællesmarkedet eller medvirken til den dagsorden, der foreligger her i dag, ikke er et slut på det nordiske samarbejde. Det vil fortsat kunne udvikle sig. Jeg tror også, jeg tør sige de modstandere, som især har påberåbt sig det nordiske, at hvis det var tilfældet, at man med rimelighed kunne sige, at tilslutning til fællesmarkedet betød et stop for det nordiske samarbejde og for den videre udvikling, så kunne der ikke samles så stort et flertal i denne sal for beslutningen, som der formentlig kan.

Denne debat har i øvrigt været præget af et meget afgørende forhold, nemlig at de